

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	52-654-01-129
Дата	28 / 09 2026

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
52-РОТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

14 56
Мис

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасяме Законопроект за допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

Приложение:

1. Мотиви към законопроекта;
2. Оценка на въздействието.

ВНОСИТЕЛИ:

Янка Тикцова
Михаела Доцова
Петър Висанов
Нели Андреева

Улан Батсүр.

Антар Күрөв

Ана Топтуба

Дееснава Косови

**ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР И РЕГИСТЪРА НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ
ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

(обн., ДВ, бр. 34 от 2006 г.; изм., бр. 80 и 105 от 2006 г., бр. 53, 59 и 104 от 2007 г., бр. 50 и 94 от 2008 г., бр. 44 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 34 и 105 от 2011 г., бр. 25, 38 и 99 от 2012 г., бр. 40 от 2014 г., бр. 22, 54 и 95 от 2015 г., бр. 13, 74 и 105 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 27 от 2018 г., бр. 17 и 38 от 2019 г., бр. 38 и 105 от 2020 г., бр. 60, 80, 84 и 105 от 2023 г., бр. 35, 72 и 82 от 2024 г., бр. 49, 67 и 87 от 2025 г. и бр. 25 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 19 се правят следните допълнения:

1. В ал. 6 накрая се добавя „с изключение на заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8, и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството“.

2. В ал. 7, изречение второ накрая се добавя: „с изключение на заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8, и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок до две години от влизане в сила на този закон изпълнителният директор на Агенцията по вписванията може да назначава лица на длъжността „длъжностно лице по регистрацията“ по реда и при условията на чл. 20, ал. 1 – 5 на срочен трудов договор за срок до една година извън утвърдената численост на персонала, но не повече от 30 броя. В този случай едномесечният срок по чл. 91, ал. 2, т. 3 от Кодекса на труда не се прилага, а срокът за подаване на необходимите документи се определя с вътрешни правила, утвърдени от изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, като не може да бъде по-кратък от 7 дни.

§ 3. В Закона за въвеждане на еврото в Република България (обн., ДВ, бр. 70 от 2024 г.; изм., бр. 25, 49, 63, 65, 99, 100 и 115 от 2025 г. и бр. 55 от 2026 г.) в чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 изречение първо се изменя така: „Задължението по ал. 2 и 3 възниква при подаване на първото следващо заявление за вписване, заличаване или обявяване само в случаите, в които по Търговския закон е необходимо представяне на препис от устав или дружествен договор.“

2. В ал. 5, изречение второ накрая се добавя „а се прилага редът на ал. 4“.

§ 4. (1) Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

(2) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон изпълнителният директор на Агенцията по вписванията осигурява техническа възможност за прилагането на § 1.

(3) Изпълнението на изискването по ал. 2 се констатира със заповед на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията, която се обявява на интернет страницата на агенцията.

ВНОСИТЕЛИ:

Илиа Тихов
Михаил Лозови
Петър Зисанов
Нели Андреева
Иван Бачев
Антон Крив
Анна Зорнива
Десислава Косово

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР И РЕГИСТЪРА НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Към настоящия момент общият брой на постъпилите заявления в информационната система на търговския регистър е значително завишен, което се дължи на изпълнение на законовото задължение за търговците да представят преписи от устав или от дружествен договор във връзка с разпоредбата на чл. 32 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ). Увеличеният брой на постъпили заявления доведе до значително закъснение при разглеждане на заявления, подавани текущо за първоначални регистрации и вписване на други значими обстоятелства по партидите на вече регистрирани търговци. Същото доведе и до невъзможност длъжностните лица по регистрация да дават указания за нередовности съгласно чл. 22, ал. 5 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ). Това възпрепятства търговците да изправят допуснати пропуски и нередовности, установени при разглеждане на подаденото заявление, което от своя страна води до генериране на нови заявления и допълнително увеличаване на забавата.

Основна цел на предлаганите промени е преодоляване на забавата при разглеждане на постъпилите заявления в търговския регистър и осигуряването на възможност за произнасяне в законовоопределените срокове по подаваните в търговския регистър заявления за вписване, заличаване или обявяване относно търговци и юридически лица с нестопанска цел при настоящия административен капацитет на Агенцията по вписванията.

Като мярка за разтоварване на работата на Агенцията по вписванията е предложението за промяна на чл. 19 ЗТРРЮЛНЦ относно реда на разглеждане на заявленията.

Действащият закон въвежда императивното правило длъжностното лице по регистрацията да разгледа заявленията за вписване, заличаване и обявяване, и актовете по чл. 14 (акт на съда, на друг държавен орган и на частен съдебен изпълнител) по реда на постъпването им – чл. 19, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ. От това общо хронологично правило законодателят изрично е изключил една специфична категория актове по чл. 19, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ – заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8 и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството се разглеждат по реда на постъпването им отделно от

другите заявления. Правните последици от това разграничение се изразяват в обстоятелството, че заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и докладите за дейността се разглеждат отделно от останалите заявления и не влизат в общата хронологична поредица от актове, свързани с промени в корпоративния статус на дружествата (като например промяна на капитал, съдружници и пр.).

Същевременно в чл. 19, ал. 6 и 7 ЗТРРЮЛНЦ са изброени случаите, при които се спазва хронологията на ниво индивидуална партия: *Когато е постъпил за вписване или обявяване акт по чл. 14* (акт на съда, на друг държавен орган и на частен съдебен изпълнител) *и когато регистърното производство се спира въз основа на акт на съда на основание чл. 536 от Гражданския процесуален кодекс, както и в предвидени от Търговския закон случаи.* В тези случаи по делото на търговеца се разглеждат незабавно всички постъпили преди него (постъпилият акт) и неразгледани заявления по реда на постъпването им.

Така, от една страна, законодателят въвежда принципа на функционално отделяне на заявленията за годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8 и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството (и определени други заявления по чл. 19, ал. 4), които се разглеждат в собствена поредност, и от друга страна, създава изключение (чл. 19, ал. 6 и 7), с което въвежда хронология на ниво индивидуална партия.

С предложението за промяна на ал. 6 и 7 за изричното изключване от тази хронология на заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8, и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството, ще се постигне напълно логична последователност на режима. След като законът вече е отделил ГФО, докладите и декларациите в самостоятелна категория, при постъпване на съдебни актове няма да се нарушава тази организация и няма да се чака „изчистване на партидата“ с постъпилите по-рано по нея споменати актове по ал. 4 на чл. 19 ЗТРРЮЛНЦ. В момента правилото на ал. 6 и 7 всъщност създава зависимост между производства, които нямат никаква материалноправна връзка. От друга страна срокът за разглеждане на ГФО, докладите и декларациите няма да зависи от случайни обстоятелства по партидата – например постъпило съдебно решение или определение за спиране.

Изричното им изключване от обхвата на ал. 6 и 7 на чл. 19 ЗТРРЮЛНЦ ще доведе до реални практически ползи за Агенцията по вписванията, която ще поддържа отделен поток за заявленията за обявяване на ГФО, доклади и декларации, без да се прекъсва обработката им при всяко съдебно производство. Също така ще се преодолее и

досегашният системен проблем, при който най-масовите заявления за обявяване на ГФО, доклади и декларации блокират производствата по вписване и поставят в невъзможност администрацията да обработи такъв огромен брой заявления, а натрупаната административна изостаналост се превръща в процесуална пречка за търговския оборот.

Предложената разпоредба на § 2 в преходните и заключителните разпоредби цели да преодолее затрудненията в оперативната дейност на Агенцията по вписванията и да осигури бързина и ефективност на административното обслужване за гражданите и бизнеса в период на засилено натоварване на Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Общият брой на постъпилите заявления в информационната система на търговския регистър е значително завишен, също така се очаква до края на м. септември 2026 г. неразгледаните заявления за обявяване на годишни финансови отчети за 2023, 2024 и 2025 години да бъдат между 900 000 и 1 000 000.

От друга страна, с изменението на чл. 19 ал. 6 и 7 от ЗТРРЮЛНЦ, с което се предлага изключване на заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, включени в обхвата на ал. 8, и заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството от общия поток заявления, ще възникне необходимост от осигуряване на допълнителен административен ресурс за отделното им разглеждане.

Предвид така изложеното увеличеният брой на постъпили заявления, вследствие на законовите задължения за бизнеса доведе до значително закъснение в работата на Агенцията по вписванията.

Във връзка с подпомагането на административния капацитет на Агенцията по вписванията и преодоляването на забавата при разглеждане на постъпилите заявления в търговския регистър се предвижда изпълнителният директор на Агенцията по вписванията да разполага с възможността временно – за срок до две години – да привлече допълнителен експертен капацитет („длъжностни лица по регистрацията“) на срочни трудови договори до една година, извън утвърдената численост на персонала, като техният брой не може да бъде повече от 30.

Проектът на закон изрично указва, че назначаването ще става при стриктно спазване на условията по чл. 20, ал. 1 – 5 от ЗТРРЮЛНЦ. Това означава, че компромис с професионалната квалификация и умения няма да има – кандидатите задължително трябва да отговарят на високите законови изисквания за юридическо образование и стаж.

Изключването на едномесечния срок по чл. 91, ал. 2, т. 3 от Кодекса на труда е критично важно, предвид спешния характер на мярката. Чрез вътрешните си правила

Агенцията ще може да реагира бързо, като същевременно се гарантира публичност и прозрачност с минимален 7-дневен срок за подаване на документи.

За преодоляване на забавата при разглеждане на постъпилите заявления в търговския регистър допълнително се предлагат и промени в чл. 32, ал. 4 и 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ).

С промяната на ал. 4 на чл. 32 ЗВЕРБ се предвижда задължение за представяне на преписи от устав или дружествен договор, свързани с превалутирането, да възниква при подаване на първото следващо заявление за вписване, заличаване или обявяване само в случаите, в които по Търговския закон е необходимо представяне на препис от устав или дружествен договор. Измененията се предлагат при отчитане на факта, че към настоящия момент служебното превалутиране на капитала е извършено по партидите на търговците, което осигурява публичност и правна сигурност за участниците в оборота. Последващото изменение на дружествените договори и устави има за цел единствено да съгласува вътрешните актове с вече настъпилите и вписани промени. Така ще се постигне по-голяма яснота относно задължението на търговците да внасят приведените в съответствие с превалутирания вече капитал в търговския регистър дружествени договори и устави само в случаите, в които по Търговския закон е необходимо представянето им.

С предложеното допълнение в чл. 32, ал. 5 изрично се регламентира, че за случаите, в които се налага изменение в размера на капитала, в хипотезата на чл. 32, ал. 5, правилата на Търговския закон за увеличаване и намаляване на капитала не се прилагат, а се прилага редът на алинея 4. Това допълнение представлява логическо и правно продължение на въведеното с алинея 4 задължение. С това се създава единен, ясен и предвидим механизъм за действие в рамките на регистърното производство. Въвеждането на това общо правило ще предотврати евентуални противоречиви тълкувания и ще улесни административния оборот.

С предложения законопроект мярката ще осигури гъвкавост и бързина в дейността на Агенцията по вписванията и гарантиране на непрекъсваемостта на дейността на регистъра.

Вносители:

Янка Търков
Михаела Антонова
Петър Василев
Нели Ангелова

Иван Барда

Антон Кутюб

Ольга Зорина

Десникова Косинова

**Предварителна оценка на въздействието
на Законопроекта за допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на
юридическите лица с нестопанска цел**

1. Основания за законодателна инициатива:

Предложенията за промени са продиктувани от необходимостта за преодоляване на забавата при разглеждане на постъпилите заявления в търговския регистър и осигуряването на възможност за произнасяне в законовоопределените срокове по подаваните в търговския регистър заявления за вписване, заличаване или обявяване относно търговци и юридически лица с нестопанска цел при настоящия административен капацитет на Агенцията по вписванията.

2. Заинтересовани страни:

- Министерството на правосъдието;
- Агенцията по вписванията;
- вписаните в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел субекти.

3. Анализ на разходи и ползи:

Не се очакват допълнителни финансови разходи.

4. Административна тежест и структурни промени:

Със законопроекта не се създава административна тежест или да се определят структурни промени.

5. Въздействие върху нормативната уредба:

Не се предвижда.

6. Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие:

Законопроектът не се отнася до балансираното демографско развитие.

Вносители:

Янка Тилкова,
Михаела Лозовска

Петр Звонко
Нелли Андреева
Ульян Давыдов
Антон Котов
Ольга Федина
Денисова Косовы